

Bildet viser politifolk med gassmasker, idet de fører Jan-Erik Olsson ut i håndjern etter at Normalmstorgsdramaet er over. FOTO: POLISEN

Her oppsto Stockholmssyndromet for 40 år siden:

- Jeg satt ved siden av en skarpskytter

Det er 40 år siden Normalmstorgsdramaet utspilte seg i sentrum av Stockholm. Svenska Dagbladets Gunnar Lundmark fulgte begivenhetene fra et sommerhett tak, et oppdrag han aldri glemmer. Her forteller han om dramaet.

Fortalt Til Malin Bonde

Publisert: 01.sep. 2013 00:23 Oppdatert: 01.sep. 2013 00:23

Jeg var 21 år, og Normalmstorg-dramaet var det jeg hadde drømt om som pressefotograf: utrolig spennende og veldig mange, store bilder i avisen.

Den 23. august 1973 hadde jeg vært i Svenska Dagbladet i en drøy måned, og dette var min første store jobb.

Egentlig var jeg ute på et annet oppdrag og sto ved riksdagshuset da politibilene kom. Kong Gustaf VI Adolf lå for døden, og tanken var at jeg skulle ta meg opp på taket av riksdagsbygningen for å ta bilder, når flagget på slottet skulle senkes på halv stang.

- En gærning skyter

Men i stedet hørte jeg politibilenes sirener. De holdt på uavbrutt, og da jeg ringte billedsjefen i Svenska Dagbladet, Tore Burnäs, skrek han: «For helvete, kom deg til Normalmstorg. Det er en gærning som skyter vilt der nede!»

Jeg kastet meg i en drosje og tok meg opp på et slags terrassetak ovenfor Nessims matbutikk, tvers over krysset fra Kreditbanken. Der ble jeg i 48 timer, tror jeg, før jeg reiste hjem og sov en stund. Vi var mange fotografer som satt sammen der på taket i disse dagene.

Etter omtrent ett døgn dukket det plutselig opp helt svartkleddede skarpskyttere overalt, med balaklavaer og gevær. En av dem kom opp til oss på taket. Jeg satt ved siden av en skarpskytter. Det var helt sykt, altså.

Bilder med bud

Denne sommeren er den eneste gangen jeg har bodd på hotell i Stockholm. Avisen hadde et rom stående på et hotell rett over torget. Dit kunne man gå og sove en stund når man behøvde. Og da vi skulle sende over bilder til avisen, fantes det en budsentral som kom og hentet rullene og kjørte dem til redaksjonen i Marieberg.

Jeg ble sittende på taket under store deler av dramaet, og den 28. august førte de til slutt ut Janne Olsson. Jeg minnes at en gjeng med politifolk gikk med gassmasker rett over torget. Det virket nesten som at de gjorde det for at vi skulle få tatt gode bilder, men det vet jeg ikke.

For meg som var fotografrookie, var disse dagene utrolig spennende. Alle ens forbilder var jo på plass på torget. Om det samme skjedde i dag, ville du som fotograf aldri komme så nær. Nå for tiden er minst to kvartaler avsperrret.

Dette er Stockholmssyndromet

Stockholmssyndromet oppsto i forbindelse med dette dramaet, og ble et begrep for å beskrive den psykologiske reaksjonen hos et menneske som er tatt til fange, og som begynner å sympatisere med sine kidnappere.

Ofrene fra Normalmstorg ble følelsesmessig tilknyttet gisseltagerne, og avviste på et tidspunkt hjelp fra myndighetene. Etter at de ble sluppet fri, forsvarte flere av dem gisseltagerne.

Terminologien ble ifølge Wikipedia lansert av kriminolog og psykiater Nils Bejerot.

Ifølge FBI viser så mange som 27 prosent av alle kidnappingsofre og gisler tegn på Stockholmssyndromet.

Hvor er de nå?

Clark Olofsson heter nå Daniel Demyunck og er belgisk statsborger. Han er blitt 66 år gammel, og sitter i Kumla fengsel i Sverige. Olofsson ga aldri opp sin kriminelle løpebane, og er dømt flere ganger for drapsforsøk, mishandling, ran, smugling og narkotikaforbrytelser. I 1996 ble han pågrepet i Norge, siktet for å ha planlagt et bankran i Lørenskog. Han ble sluppet fri og utvist etter ett døgn. Olofssons eneste formelle utdannelse er som journalist. Han studerte ved den svenske journalisthøyskolen mens han satt i fengsel 1979-1983.

Janne Olsson (Jan-Erik Olsson) er nå 73 år gammel. Han ble dømt til 10 års fengsel etter gisseldramaet på Norrmalmstorg og ble løslatt på 80- tallet. En lang periode bodde han i Thailand, men har nå flyttet tilbake til Sverige og bor i Helsingborg. Olsson har angret på sine kriminelle handlinger, og har flere ganger bedt de involverte i gisseldramaet om unnskyldning. Han har skrevet boken "Stockholmssyndromet: en självbiografi."

Gunnar Lundmark har fortalt sin historie til Svenska Dagbladets Malin Bonde.

Stockholmssyndromet

Stockholmssyndromet oppsto i forbindelse med dette dramaet, og ble et begrep for å beskrive den psykologiske reaksjonen hos et menneske som er tatt til fange, og som begynner å sympatisere med sine kidnappere.

Dramaet

Norrmalmstorgsdramaet fant sted i Kreditbanken i Stockholm sommeren 1973.

På formiddagen den 23. august gikk den da 32 år gamle Jan-Erik Olsson inn i banken, væpnet med et automatgevær og sprengstoff.

Han krevde 3 millioner kroner – hvorav halvparten i utenlandsk valuta – og at Clark Olofsson, som sonet en straff i Norrköpingsfengselet, skulle føres til Norrmalmstorg.

Olsson krevde også fritt leide ut av Sverige. Fluktbilen han hadde krevet, en fulltanket Ford Mustang, ble parkert utenfor banklokalene.

Olofsson ble hentet, og han og Olsson forskanset seg i bankhvelvet sammen med fire gisler.

Etter seks dagers forhandlinger, den 28. august, ble dramaet avsluttet da politiet tok seg inn i hvelvet ved å bruke gass.

Flere bilder

Clark Olofsson fotografert sammen med bankansatte han holdt som gisler i hvelvet til Kreditbanken ved Norrmalmstorg i Stockholm 23. august 1973. FOTO: POLISEN

Mest lest

Frykter det blir en forblåst og folketom bussholdeplass

Mandag begynner byggingen av Dronning Eufemias gate. For mye trafikk og for lite folk, mener bydel Gamle Oslo-politiker.

Utskjelt annonsør

Olav Thon svigde av en halv million på å fortelle at han vil stemme Frp. Kjeften han har fått, tror han vil tjene partiet.

Jobb

Søk stilling her

Alle kategorier

Søk

VIS ALLE STILLINGER

LEDERSTILLINGER

ANNONSER HER

ørbne å bøm ørvæv ub liv
?spilleregløene i ønelejevneleje

MARKEDSDIREKTØR

Vi søker en engasjert person

SEKJONSLIEDER FOR SERV...

1. januar 2014 blir Nordes
teknisk- og divivenskabsløst
sammen

LEDERSTILLINGER

ENHETSLIEDER FOR
FAMILIEENHETEN OG
SKJERMET ENHET

ENHETSLIEDER

PROFILERTE STILLINGER

ANNONSER HER

Lundin Norway AS står foran store og interessante oppgaver innen ledelse, utplassing og drift på norsk sokkel og trenger flere dyktige ansatte

HMS LEDER, DRIFT

Med høyere relevans i utvalget med noen år erfaring fra HR-ansatt, gjerne fra en større kunnskapsorganisasjon.

HR-RÅDGIVER

med høyere økonomisk utdannelse, f.eks. som Siviløkonom eller tilsvarende

DYKTIG BUSINESS CONTROL...

Svare! DU å spille ut hele ditt POTENSIAL?

SENIOR RÅDGIVER I TROND...

Lundin Norway AS står foran store og interessante oppgaver innen ledelse, utplassing og drift på norsk sokkel og trenger flere dyktige ansatte

PROSESSEINNGEOPSYSIKER

OG VI SØKER SALGSLEDER OG VI SØKER SALGSDELING UTVIDER

SALGSLEDERFORHANDLERAN...

Gode Tilbud

Butikk - Bad - Rørlegger
RØRLEGGEBUTIKK MED PERSONLIG SERVICE

Comfort Bryn AS
ROGER HAGEN

Østensjøveien 60, 0667 Oslo
Telefon 22 76 15 70 - E-post: bryn@comfort.as

Comfort Bryn! Rørleggeren i nærheten

Comfort Bryn AS

